

PROJECTE LINGÜÍSTIC de CENTRE

Institut
Salvador Vilaseca
-Reus-

curs 2018-19

ÍNDEX

0- Introducció

1- Anàlisi del context.

2- Oferta de llengües estrangeres.

2.1. Anglès i francès

2.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu d'etapa.

2.1.2. Desplegament del currículum

2.1.3. Metodologia

2.1.4. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua
estrangera

2.1.5. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua
estrangera

2.1.6. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

2.1.7. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres:
aprenentatge integrat de continguts i llengua
estrangera

2.1.8. Projectes i programes plurilingües

3- Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües

3.1. Activitats d'aprenentatge i avaluació

3.2. Material didàctic

3.3. Situacions comunicatives

4- criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües.

4.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

- 4.1.1. El català, vehicle de comunicació
- 4.1.2. El català, eina de convivència
- 4.1.3. Usos lingüístics
- 4.1.4. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana
 - 4.1.4.1. Llengua oralment
 - 4.1.4.2. Llengua escrita
 - 4.1.4.3. Relació llengua oral i llengua escrita
- 4.1.5. La llengua en les diverses àrees
- 4.1.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

4.2. La llengua castellana

- 4.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana
 - 4.2.1.1. Introducció de la llengua castellana
 - 4.2.1.2. Llengua oral
 - 4.2.1.3. Llengua escrita
- 4.2.2. Activitats d'ús

4.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

- 4.3.1. Informació multimèdia

4.4. Pla Lector de Centre

4.5. Participació en concursos

4.6. Taller d'Estudi Assistit

4.7. Coordinació cicles i nivells

- 4.7.1. Estructures lingüístiques comunes

5- Recursos i accions complementàries.

5.1. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

5.1.1. Alumnat que desconeix les dues llengües

5.1.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

5.1.3. Català i llengües d'origen

5.1.4. Alumnat nouvingut

5.2. Plurilingüisme al centre educatiu

5.2.1. Actituds lingüístiques

5.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

5.2.2.1. Alumnat nouvingut

6- La comunicació interna i la relació amb l'entorn.

6.1. Organització dels usos lingüístics

6.1.1. Llengua del centre

6.1.2. Els documents de centre

6.1.3. Ús no sexista del llenguatge

6.1.4. Comunicació externa

6.1.5. Llengua de relació amb famílies

6.2. Educació no formal

6.2.1. Serveis d'educació no formal

6.2.2. Activitats extraescolars

6.2.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

7- La qualificació professional i lingüística dels docents

7.1. Organització dels recursos humans: el pla de formació de centre en temes lingüístics

7.2. Professorat: usos lingüístics i formació en llengües estrangeres.

8- Difusió del Pla Lingüístic de Centre.

0. Introducció:

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'Institut Salvador Vilaseca forma part del PEC, i és el recull organitzat dels acords presos sobre propostes educatives per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i sobre els usos lingüístics del centre educatiu. Es tracta d'un instrument que ajuda a desenvolupar de manera coherent i eficaç les activitats d'aprenentatge lingüístic i que posa l'accent en els acords de gestió educativa diària dels centres. És, doncs, una eina pedagògica i flexible que evoluciona a partir de les estratègies educatives fixades i de l'assoliment dels objectius marcats.

Per tant, és un document dinàmic i que s'ha d'anar adaptant als canvis que es puguin produir en el sistema educatiu, l'entorn social, etc. En aquest sentit és un document susceptible d'ésser modificat, però també ha de tenir una voluntat de permanència i estabilitat en el temps.

El PLC promourà entre l'alumnat el respecte envers totes les llengües, la valoració positiva de la diversitat lingüística, la desaparició de prejudicis lingüístics i la importància de l'aprenentatge d'altres llengües.

L'Institut Salvador Vilaseca treballa per potenciar el coneixement de la llengua i la cultura catalanes com a eixos vertebradors del sistema educatiu català que potencien la integració social i l'equitat. Per això la llengua catalana és la llengua vehicular del centre sense discriminació de les llengües oficials del territori. El català és la llengua d'ús normal com a instrument de comunicació i relació per a tota la comunitat educativa.

Dins del marc d'una societat que tendeix a la globalització i la multiculturalitat, l'aprenentatge i l'ús social de la llengua catalana i el coneixement de la cultura catalana és un valor educatiu clau per assegurar la plena integració social i preservar la identitat cultural comuna i pròpia. Les nostres activitats d'ensenyament-aprenentatge també apliquen el plurilingüisme i el tractament integrat de les llengües com a valors afegits.

Per finalitzar aquesta introducció, fem referència a la normativa en què es basa el redactat d'aquest document, així com les actuacions que s'hi expliciten i que són, en definitiva, les que es porten a terme a l'Institut Salvador Vilaseca:

- Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües: aprendre, ensenyar i avaluar.
- L'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius
- Decret 142/2007 i Decret 143/2007. Els currículums de llengües de l'educació obligatòria
- Decret 150/2107, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

1- Anàlisi del context:

L'institut Salvador Vilaseca està situat en el nucli antic de la ciutat de Reus, en un edifici d'interès històric annex a l'església de St Francesc. Els barris propers a l'institut són el barri del Carrilet, del Carme, la plaça de la Pastoreta, el passeig Misericòrdia i el barri Horts de Miró.

El perfil socioeconòmic i familiar de l'alumnat d'ESO és força diferent del de Batxillerat diürn. Els nostres alumnes d'ESO venen majoritàriament de les escoles adscrites de l'entorn proper i tenen el seu domicili en els barris annexes a l'institut. Aproximadament un 40% d'aquests alumnes opten per seguir estudiant batxillerat al nostre institut en acabar l'ESO, mentre que la resta opta per una altra tipologia d'estudis com ara CFGM o PFI. Per tant, més de la meitat dels alumnes del nostre batxillerat diürn no ha estudiat l'ESO al nostre institut i provenen majoritàriament de les escoles concertades properes. L'institut Salvador Vilaseca ha estat, i continua sent, un centre de referència pel que fa als estudis de Batxillerat. Els alumnes de Batxillerat nocturn solen ser alumnes més grans que, o bé estan treballant, o bé estan buscant feina, o bé volen aprofitar les avantatges en relació a l'horari, currículum i promoció que ofereix el Batxillerat nocturn.

El nostre centre és de tipologia "C" basant-se en criteris socioeconòmics i de complexitat educativa. A l'ESO, tenim un 5% d'alumnes amb NEE i un 4% d'alumnes amb una situació socioeconòmica desfavorida. Una part del nostre alumnat rep ajudes per a l'adquisició de llibres de text.

A l'ESO tenim un alumnat amb una elevada diversitat cultural fruit de la zona on està ubicat l'institut. Els barris propers a l'institut han rebut una important ocupació de les darreres onades migratòries provinents sobretot del Magrib, de sud-Amèrica, de l'Europa de l'est i de la Xina. Tenim un 28 % d'alumnes de nacionalitat estrangera i un 5 % d'alumnes que fa menys de dos anys que s'han incorporat al sistema educatiu, i per això comptem amb una aula d'acollida.

L'índex de mobilitat dels alumnes és d'un 3'3%. La diversitat educativa baixa molt al nostre Batxillerat, que compta amb un 60% d'alumnes que venen de fora del centre i que viuen en barris no necessàriament propers a l'institut. La majoria d'alumnes no tenen gaire dificultat a graduar-se en batxillerat, un 88 %, i una de les tasques de l'institut és cohesionar i orientar aquests alumnes de procedència diversa durant tot el batxillerat.

Les dades socioeconòmiques de les famílies també mostren aquesta diferència entre l'ESO i el batxillerat. Mitjançant una enquesta sabem que un 35% dels pares de l'alumnat d'ESO tenen estudis tècnics i/o superiors, mentre que a Batxillerat aquest percentatge puja fins a un 46 %.

La llengua vehicular també és un bon indicador per conèixer el perfil del nostre alumnat. A l'ESO, gràcies a una enquesta, vam saber que el castellà és utilitzat majoritàriament com a llengua de comunicació (família, amics, xarxes socials, etc.), mentre que aquest percentatge es redueix a la meitat entre les famílies dels nostres alumnes de Batxillerat.

La participació de les famílies en la dinàmica del centre no és gaire elevada. Una part significativa de les famílies són sòcies de l'AMPA per beneficiar-se dels avantatges que això suposa.

Les escoles adscrites a l'institut han estat, en els darrers cursos, les següents:

- CEIP Escola Teresa Miquel
- CEIP Escola Rubió i Ors
- CEIP Escola Isabel Besora
- CEIP Escola Rosa Sensat
- CEIP Escola Eduard Toda

Per criteris de zonació i de germans al centre, la majoria del nostre alumnat d'ESO prové de les dues primeres escoles adscrites. No obstant això, el model de zonació i d'adscripció a centre està en revisió per part del Departament d'Educació i de l'Ajuntament de Reus. És possible que en els propers cursos canviïn els centres de primària adscrits a l'institut.

El centre té prioritat per a l'adscripció d'alumnes que estiguin cursant estudis de música o dansa a nivell professional. El compromís de l'institut amb aquests alumnes és facilitar a nivell organitzatiu el seu horari lectiu per tal que les hores de convalidació que tenen sempre estiguin a les darreres hores del seu horari lectiu. Això fa que, prèvia autorització, els alumnes puguin marxar a casa més d'hora alguns dies de la setmana, la qual cosa facilita la compaginació amb els estudis de música o dansa. L'institut Salvador Vilaseca, doncs, és l'institut referent del Conservatori i escola de música de la Diputació de Tarragona a Reus.

2- Oferta de llengües estrangeres:

2.1. Anglès i francès

A l'Institut Salvador Vilaseca, l'anglès i el francès s'imparteixen com a llengües estrangeres tant a l'ensenyament obligatori com al batxillerat, continuant amb l'aprenentatge iniciat a l'escola. Actualment, les hores d'anglès que donem, segons la normativa, són 3 hores per nivell educatiu d'ESO (excepte a 2n d'ESO, que la normativa estableix 4 hores setmanals), dins de les quals, per poder millorar l'atenció a l'alumnat, fem desdoblaments o grups flexibles. Pel que fa a la llengua francesa, i segons la normativa, es reparteixen de la manera següent: 3r d'ESO: 2 hores setmanals; 4t d'ESO: 3 hores setmanals; 2n BAT: 4 hores setmanals.

2.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa:

Els nostres alumnes, en acabar l'etapa, han de conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural, d'acord amb el Marc Europeu de Referència per a les Llengües i en línia amb els objectius europeus per a l'any 2020, de la primera i la segona llengua estrangera que l'alumnat ha d'assolir al final de cada etapa educativa, en:

- El nivell B1 en la primera llengua estrangera i el nivell A2 en la segona llengua estrangera al final de l'Educació Obligatoria.
- El nivell B2 en la primera llengua estrangera i el nivell B1 en la segona llengua estrangera al final de Batxillerat.

2.1.2. Desplegament del currículum:

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat, i ofereix oportunitats d'ús significatiu de la llengua estrangera dins i fora de l'aula i espais d'interacció/comunicació suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

El centre estableix criteris perquè la programació s'estructuri a partir d'activitats d'aprenentatge que són rellevants i globals, integren reptes lingüístics i cognitius, condueixen a un producte final, requereixen l'ús de la llengua estrangera i tenen una estructura seqüencial de construcció del coneixement, i es preveuen agrupaments de diversa tipologia (individual, parelles, grups...) i es fa una reflexió sobre el procés i el resultat final.

Anualment, concretem les mesures que es prenen per assegurar: una distribució coherent de continguts, la creació de contextos d'ús de la llengua i com donem resposta als diferents estils d'aprenentatge, i en fem un seguiment.

2.1.3. Metodologia:

Per ensenyar adequadament llengües i la comunicació dissenyem situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porta a la solució dels problemes que s'hi plantegen. Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, fem un ensenyament integrat de les llengües, que coordina els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula, a fi que les noies i els nois avancin cap a l'assoliment d'una competència plurilingüe i intercultural.

2.1.4. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera:

El centre, juntament amb el departament de llengües estrangeres, establim uns criteris de coherència i continuïtat metodològica per a la tria dels materials didàctics i vetllem perquè tot l'alumnat pugui accedir a recursos complementaris variats que tinguin en compte la diversitat dels ritmes d'aprenentatge que hi ha a l'aula.

Periòdicament revisem i consensuem els llibres de text i els materials didàctics que farem servir el curs següent, segons les necessitats dels nostres alumnes.

Actualment, a anglès, utilitzem:

Llibres:

1r ESO: *Think Ahead 1* student's book (Ed. Burlington Books)

Diversitat. *Diversificació 1* (Ed. Burlington Books)

2n ESO: *English in Use 2* student's book (Ed. Burlington Books)

Diversitat: *Diversificació 2* (Ed Burlington Books)

3r ESO: *Think Ahead 3* student's book (Ed. Burlington Books)

Diversitat: *Let's go 1* (Ed. Burlington Books)

4t ESO: *English in Use 4* student's book (Ed. Burlington Books)

Diversitat: *Let's go 2* (Ed. Burlington Books)

Diccionari: *Wordreference* (en línia)

Lectures: lectures gradades diverses

Exercicis complementaris, d'ampliació i reforç quan sigui necessari per tal de consolidar els continguts adquirits. D'aquesta manera podem ajustar el procés d'ensenyament/aprenentatge a les diferències individuals dels alumnes.

A francès:

Llibres: No hi ha llibre.

Diccionari: diccionaris en línia.

Lectures. Lectures de dificultat adaptada.

Exercicis. ordinaris i complementaris d'ampliació o de reforç per tal de facilitar i consolidar l'adquisició de continguts. D'aquesta manera podem ajustar el procés d'ensenyament/aprenentatge a les diferències individuals dels alumnes.

2.1.5. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

A causa del gran canvi que s'ha produït als darrers anys amb la utilització de les noves tecnologies en la societat i, per tant, també en els alumnes, el sistema educatiu s'ha hagut d'adaptar i dur a terme un canvi progressiu en el procés d'ensenyament/aprenentatge dels alumnes. El centre assegura la presència dels recursos TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de les llengües estrangeres com a

mitjà d'accés a material divers i autèntic, per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, per la vàlua afegida que aquestes eines tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació, per diversificar els models lingüístics presents a l'aula i per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

Per dur a terme tot aquest mecanisme d'actuació estem equipant el centre de la tecnologia adequada, una tasca que no està sent gens fàcil si tenim en compte l'antiguitat de l'edifici. Gairebé el 100% de les aules disposen d'un ordinador amb connexió a la xarxa i una pissarra digital.

A més a més, el professorat ens hem dotat de les eines pertinents perquè tot aquest procés esdevingui una realitat. D'aquesta manera podem realitzar una tasca més efectiva amb l'alumnat en una època en què el món audiovisual és potser, el referent més proper de la societat que ens envolta. A la vegada que es van sessions de formació interna sobre diverses eines TAC.

Les matèries de llengua francesa i anglesa contribueixen a potenciar aquesta competència pel fet de tenir com a objectiu proporcionar coneixements i destreses per a la recerca de la informació, i també per a la seva utilització en la producció de textos orals i escrits de caràcter propi. Algunes de les opcions d'ús de les TIC que tenim en aquestes àrees són:

- Ús de presentacions en Powerpoint.
- Projecció del llibre digital del professor amb vídeos i àudios incorporats.
- Classroom del professor d'anglès
- Recursos audiovisuals: programes, documentals, pel·lícules...
- Programes específics per treballar l'ortografia i el lèxic.
- Llibres de lectura amb CD d'àudio
- Exercicis online proporcionats per l'editorial.

Alguns dels avantatges de l'ús de les noves tecnologies són:

- Realització de tasques d'una manera ràpida, còmoda i eficaç.
- Accés a una gran quantitat d'informació ràpidament.

- Realització d'activitats interactives.
- Desenvolupament de la iniciativa i les capacitats dels alumnes.
- Aprenentatge a partir dels errors propis.
- Cooperació o treball en grup.
- Motivació de l'alumne.

2.1.6. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

La llengua estrangera és la llengua vehicular emprada a l'aula. Aquesta llengua és utilitzada tant pel professorat com pels alumnes per al desenvolupament de les classes.

2.1.7. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres: aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

L'institut Salvador Vilaseca se centra en les dificultats dels nostres alumnes en l'aprenentatge de llengües (català, castellà, anglès i francès). Per aquest motiu, participem en un projecte multilingüe en què implementem la metodologia AICLE que comporta un aprenentatge integrat i es basa en la realització d'accions que impliquen l'ensenyament i l'aprenentatge de continguts curriculars en llengües estrangeres en àrees no lingüístiques del currículum com: Biologia, Educació Física, Física / Química, Matemàtiques, Música, Projectes i Tecnologia.

2.1.8. Projectes i programes plurilingües

L'objectiu estratègic del programa Grups d'Experimentació per al Plurilingüisme (GEP) és la millora de la competència en llengües estrangeres a través d'un model d'ensenyament plurilingüe basat en l'augment del temps d'exposició a aquestes llengües.

Les activitats i els projectes que duu a terme el GEP del nostre centre són:

- La realització de matèries no lingüístiques i de micro-projectes en anglès.
- La celebració del *Science Day*: El 6 d'abril de 2017, l'institut va celebrar el 1r dia de la ciència. Tots els alumnes de l'ESO, de 1r fins 4t, van realitzar experiments i projectes científics que després van exhibir en una fira. Els departaments implicats van ser els següents: Anglès, Biologia, Física i Química, Matemàtiques, Història, Música, Tecnologia i Visual i Plàstica.
- La retolació dels espais singulars de l'institut en llengua anglesa: Aquesta acció va tenir lloc el curs 2016/2017 amb l'objectiu de fer visible que l'institut forma part del projecte GEP. L'activitat es va dur a terme amb la col·laboració de la professora

Isabel Sirolla, de Visual i Plàstica, que va crear un microprojecte amb alumnes de 3r d'ESO.

- Durant el curs 2017/2018 es va crear una activitat per tal que els alumnes aprenguin els noms dels espais singulars de l'institut en anglès- Labelling.
- La creació del curs *Oral Skills for Teachers* dirigit al professorat del centre: Aquest curs s'ha realitzat per millorar les habilitats orals en anglès del professorat del centre.
- La participació en projectes internacionals d'eTwinning: Aquest projecte l'hem desenvolupat juntament amb diverses escoles d'àmbit europeu (República Txeca, Polònia, Finlàndia, Croàcia, Turquia, Romania i Grècia). Ha consistit a desxifrar els missatges que molts de nosaltres portem a les samarretes i a crear el nostre propi missatge en anglès en una samarreta personalitzada. La durada del projecte ha estat del febrer fins al maig de 2018 i els cursos implicats han estat 1rB i 2nB d'ESO (63 alumnes).

El curs 2017-2018 també vam desenvolupar un projecte artístic en col·laboració amb el Conservatori de Música de Reus i tres escoles de dansa de la ciutat. Es tracta d'una lliure adaptació del musical *Fame* del qual se n'han fet diverses versions (*Fame 1980 -Fame The Musical 1988- Fame (Remake) 2009*). L'adaptació que vam fer nosaltres s'anomena *Camí de l'èxit* i hi van participar alumnes de l'optativa d'Arts escèniques (4t ESO), la coral *Show Choir* de l'institut (3r i 4t d'ESO), la banda, solistes del Conservatori de Música i diversos ballarins/es de les escoles de dansa.

COLÒNIES: cada any es fan unes colònies d'immersió en anglès a Santa Susanna d'una setmana de durada. Estan adreçades als alumnes de 2n i 3r d'ESO i s'hi practiquen esports aquàtics i activitats de muntanya combinades amb l'ús de l'anglès com a llengua vehicular i tallers de llengua oral.

3- Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües:

La llengua és el vehicle de comunicació i l'instrument bàsic d'accés als sabers culturals. Permet accedir a diferents maneres d'entendre la realitat, als sabers generats per diferents grups culturals i lingüístics, i també permet desenvolupar la sensibilitat literària i artística. Però sobretot, la llengua és un dels principals vehicles de socialització i s'aprèn en contextos reals d'ús a través de la interacció significativa amb altres parlants. Per tant, l'àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

A Catalunya conviuen dues llengües oficials: la llengua catalana i la llengua castellana. Des de l'Institut Salvador Vilaseca, volem promoure la cooficialitat i la convivència d'aquestes dues llengües, per tal de reflexionar sobre la situació i la realitat sociolingüística. Així doncs, cada una d'elles, juntament amb les llengües estrangeres que s'imparteixen al centre, té presència, existència i un estatus marcat a l'institut.

3.1. Activitats d'aprenentatge i avaluació

Concebem l'avaluació fonamentalment com a activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència plurilingüe i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. Així, l'avaluació forma part indissoluble de l'estructura de les tasques de l'ensenyament i aprenentatge de llengües.

L'avaluació serveix per conèixer els resultats de l'aprenentatge, per regular les dificultats i els errors de l'alumnat i per afavorir que l'alumnat vagi aprenent a regular-se autònomament. Per fer això seleccionem els criteris d'avaluació més significatius i apliquem uns instruments d'avaluació que ajuden a l'aprenentatge i estan integrats en les seqüències d'activitats de les diferents unitats de programació.

El procés avaluador el compartim amb l'alumnat i el fem partícip i protagonista del seu aprenentatge. Entenem l'avaluació com un procés constant al llarg del procés d'ensenyament i d'aprenentatge que cal planificar en tres moments clau: en l'avaluació inicial o diagnòstica, en l'avaluació formativa (mentre s'està aprenent) i

en l'avaluació final, regulant-ne l'aprenentatge i les dificultats i els errors de l'alumnat.

3.2. Material didàctic

El centre, juntament amb el departament de llengües estrangeres, establim uns criteris de coherència i continuïtat metodològica per a la tria dels materials didàctics i vetllem perquè tot l'alumnat pugui accedir a recursos complementaris variats que tinguin en compte la diversitat dels ritmes d'aprenentatge que hi ha a l'aula.

Periòdicament revisem i consensem els llibres de text i els materials didàctics que farem servir el curs següent, segons les necessitats dels nostres alumnes.

Tots els llibres de text i el material didàctic creat pel professorat que no utilitza llibre, excepte els de llengua i literatura castellanen i d'idiomes, són en català. La resta de material docent que fem arribar als nostres alumnes és, majoritàriament, també en llengua catalana.

3.3. Situacions comunicatives:

En el nostre centre hi ha una diversitat lingüística bastant important. És per aquest motiu que fomentem el respecte a aquesta pluralitat i promovem la integració multicultural, amb la finalitat de fomentar l'educació intercultural. És a través de les diverses cultures d'origen dels nostres alumnes que ens enriqueix culturalment i aprenem a respectar els fets diferencials.

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

Durant el curs els alumnes disposen de diferents activitats on es fomenta l'ús de la llengua catalana. Les principals són el certamen literari i l'acte de Sant Jordi, el certamen de lectura en veu alta, el musical *Camí de l'èxit*, el gust per la lectura, la jornada de portes obertes del centre, la jornada de rebuda dels alumnes de primària perquè coneguin les instal·lacions del nostre centre...

Els cursos 2017-18 i 2018-19, per exemple, hem treballat el tema de la interculturalitat a tots els cursos i nivells amb diferents propostes com: contar contes d'arreu del món, explicar una tradició del seu país, cantar cançons típiques del país

d'origen, traslladar-nos a les cuines d'arreu amb les receptes gastronòmiques més variades..

Aprofitant aquest fil conductor, per la Diada de Sant Jordi vam posar en comú tota aquesta feina elaborada al llarg del curs. Així, l'acte va anar més enllà de l'entrega de premis del certamen literari i els alumnes es van sentir més participants a la festa.

4- Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües

És important saber que el nou currículum implica una estructura per competències. Una de les competències clau i més importants és la d'utilitzar la llengua com a eix transversal, és a dir, desenvolupar-la de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars (tant oralment com per escrit).

En l'actual societat de la informació també resulta imprescindible tenir una competència suficient de més d'una llengua. La immersió en català és l'opció organitzativa que millor garanteix que l'alumnat, en acabar l'escolarització obligatòria, domini les dues llengües oficials a Catalunya. Però, alhora, actualment també es fa necessari el domini amb profunditat d'alguna llengua estrangera. Així doncs, també cal desenvolupar la competència plurilingüe que ens permeti comunicar-nos, amb diferents graus de domini, amb persones d'altres contextos lingüístics.

4.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

4.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua cooficial de Catalunya, ho és també de l'ensenyament i, per tant, és la llengua emprada en totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre, menys en les matèries curriculars d'altres llengües i aquelles que el centre determini anualment. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques. Tanmateix, hi ha professors que s'expressen habitualment en castellà.

4.1.2. El català, eina de convivència

Quan parlem del català com a eina de convivència, convé destacar que s'ha de buscar una major implicació de tothom per tal que els alumnes s'expressin en català dins i fora de l'aula. En aquest sentit, la llengua catalana dins de l'aula ha de ser i és la catalana per a les activitats ensenyament/aprenentatge, però no sempre és la llengua utilitzada quan els alumnes mantenen converses entre ells a nivell informal i, per tant, espontani. Manquen estratègies prou subtils, alhora que eficaces, per dinamitzar l'ús del català fora de l'aula.

D'altra banda, també s'observa clarament que l'alumnat nouvingut realitza un aprenentatge de la llengua catalana que després no es correspon amb les necessitats lingüístiques de l'entorn social en què viu i es comunica.

4.1.3. Usos lingüístics

El centre ha fet una aposta evident per treballar els usos lingüístics de l'alumnat. Aquest fet és lògic, perquè la dimensió plurilingüe i intercultural del currículum planteja continguts relacionats amb els usos socials en un context multilingüe com és el de Catalunya. A part del professorat de llengua, la majoria de l'equip docent s'hi sent implicat.

Des de la majoria d'àrees, treballem l'ús del català amb l'objectiu que els nostres alumnes siguin conscients que aquesta llengua no només és la llengua per vehicular l'aprenentatge de les diferents matèries, sinó que la poden utilitzar en qualsevol àmbit o circumstància, ja sigui personal com escolar.

4.1.4. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

4.1.4.1. Llengua oral

La llengua és l'instrument de comunicació humana per excel·lència. La llengua oral permet elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del propi pensament.

El nivell d'expressió oral del nostre alumnat no és el més òptim. Té dificultats en llengua catalana, llengua que molts alumnes només utilitzen a l'aula quan el professor els ho demana.

Un bon domini de l'expressió oral és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les pròpies opinions. Per tant, cal prioritzar el treball de la llengua oral.

Fins ara, el treball de la llengua oral no havia tingut un tractament sistemàtic en la matèria de llengua catalana, es feien algunes activitats (debats, exposicions, entrevistes, representacions...) i, possiblement, el nombre elevat d'alumnes per aula dificultava el treball d'aquesta competència. La introducció de les noves tecnologies ens ha facilitat molt les coses.

En el nostre centre treballem la llengua oral en tots els seus registres, tot i que s'incideix de manera especial en la llengua estàndard, sense oblidar les característiques dialectals de la zona (el tarragoní constitueix una àrea dialectal de transició entre el català occidental i l'oriental).

El treball de la llengua oral cal fer-lo extensiu a totes les matèries i facilitar pautes per a la valoració. Així, en tots els cursos i en totes les àrees treballem la llengua oral, però cal matisar que les modalitats de textos orals (entrevista, conversa, argumentació...) les treballem de manera específica en les àrees de llengües.

4.1.4.2. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori la formació de lectors i escriptors competents. Els alumnes han de valorar la lectura com una eina que els permet conèixer altres realitats i la descoberta personal, créixer com a persones i facilitar-los una visió crítica del seu entorn.

Per aconseguir aquest objectiu, s'aplicaran les orientacions que dona el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Entenem que es tracta d'un procés global que cal treballar des de totes les àrees. Per tant, tot el professorat és responsable de la competència lectora de l'alumnat, de la comprensió i de l'expressió. L'alumne ha de ser capaç de llegir els enunciats de qualsevol activitat i també ha de ser capaç de produir textos competents (ben presentats, coherents, cohesionats, adequats...).

Des del departament de llengua es treballa amb un plantejament global de la lectura i l'escriptura. Per mitjà de lectures trimestrals acordades pel professorat i que anualment es revisen (per aprovar el trimestre és imprescindible superar les activitats que es proposen sobre aquestes lectures); amb lectures de textos o fragments que permeten practicar la comprensió, el vocabulari i l'esperit crític; l'elaboració de redaccions sobre tipologies textuais molt diverses; murals, treballs, dossiers... que després s'exposen a l'institut o es presenten al concurs literari de Sant Jordi. A més, ja fa uns anys que el nostre centre participa en concursos de lectura amb alumnes de l'ESO i també s'han començat a dur a terme diferents activitats per potenciar la lectura com per exemple: el gust per la lectura (es tracta d'incloure 30 minuts diaris de lectura silenciosa dins l'horari de cada grup).

La valoració ortogràfica i expressiva dels textos es treballa amb exercicis. S'intenta que l'alumne reflexioni sobre les faltes que comet; en els exàmens i exercicis es baixa la nota, segons el curs, a partir d'una puntuació establerta per faltes d'ortografia i incorreccions diverses.

Pel que fa al batxillerat, la presentació i defensa del Treball de Recerca s'ha de fer en llengua catalana, excepte en el cas que el treball sigui específic d'una altra llengua.

Quant a aspectes organitzatius del centre, cal tenir present que de totes les reunions que tenen lloc a l'Institut Salvador Vilaseca se'n redacten les actes corresponents amb l'enumeració i explicació dels acords presos. Així doncs, sempre queda constància del que s'ha acordat en les reunions següents: equip de direcció, consell de direcció, coordinadores d'ESO i coordinadora pedagògica, reunions de tutors d'ESO i Batxillerat, CAD educativa, CAD social, equips docents, departaments didàctics, coordinació projecte Encaix i cap d'estudis adjunt i orientadora social.

4.1.4.3. Relació llengua oral i llengua escrita

Un dels requisits de l'èxit acadèmic és que l'alumnat arribi a ser competent en les quatre habilitats lingüístiques (comprensió oral i escrita, i expressió oral i escrita) per tant, la relació que s'establirà entre la llengua oral i la llengua escrita serà recíproca. Aquest plantejament integrat es treballa des de totes les àrees, es realitzen activitats d'expressió i comprensió orals (presentacions, exposicions,

debats, diàlegs...), la qual cosa ajuda a tenir posteriorment una bona comprensió i expressió escrita.

4.1.5. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les matèries, el conjunt del claustre n'ha de ser conscient i actuar en conseqüència. Per tant, han de vetllar per l'ús de la llengua catalana amb correcció expressiva i escrita en els treballs i exàmens; potenciar l'ús del català com a llengua vehicular preferent en les relacions entre professors i professors i alumnes; i tenir una actitud positiva davant l'alumnat sobre la riquesa que suposa la diversitat lingüística.

Així, a excepció de les àrees de llengua castellana, anglesa i francesa, els suports didàctics són en llengua catalana.

4.1.6. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

Per tal de procurar per la coherència del nostre projecte educatiu, el centre programa reunions de coordinació de nivells, a través dels equips docents i els coordinadors de nivell; i de departaments didàctics, a través de les reunions de caps de departament i del professorat en les reunions de departament, les quals possibiliten el seguiment curós de l'alumnat i on es proposen les estratègies i els mecanismes d'atenció a la diversitat més oportuns per a cada alumne. Aquestes reunions es planifiquen d'una manera sistemàtica al llarg del curs. S'hi revisen programacions, criteris metodològics, criteris d'avaluació, materials didàctics, promoció dels alumnes...

A més, per garantir la continuïtat i coherència entre cicle i nivells, el centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Aquests protocols ajuden a fer el traspàs d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi de professor, quan hi ha un canvi d'etapa i quan hi ha un canvi de cicle. Per aquest motiu, des de fa uns anys, el centre ha establert una coordinació amb els centres de primària dels quals rebem alumnes. Aquesta coordinació recull informació diversa, ja sigui de tipus acadèmic, ja sigui de tipus actitudinal i de capacitats. També es revisen les competències bàsiques de cada alumne i, en els casos que s'observa el no assoliment en alguna de les tres llengües, se'ls aplica el PIM. En aquesta reunió hi són presents

la coordinadora pedagògica i la coordinadora d'ESO o l'orientadora, en representació de l'institut, i el tutor/a de l'escola.

4.2. La llengua castellana

4.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

4.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

Un dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria és que els alumnes finalitzin els estudis amb la competència lingüística en llengua castellana. L'enfocament utilitzat en l'aprenentatge i l'ús de la llengua castellana inclou activitats per tal que els nostres alumnes assoleixin les quatre habilitats lingüístiques en aquesta llengua.

Segons el context sociolingüístic, podem afirmar que l'alumnat de l'Institut Salvador Vilaseca és majoritàriament castellanoparlant. La llengua d'ús habitual, al marge del centre, és el castellà (fet que inicialment sorprèn si tenim en compte que han realitzat tota l'escolarització anterior en llengua catalana). Ara bé, un percentatge elevat de les famílies procedeixen de la immigració de diferents zones de l'Estat espanyol o són de procedència hispana. No obstant, també hi ha un percentatge cada cop més significatiu d'immigrants de llocs com: Marroc, la Xina, Romania...

La llengua castellana és la llengua vehicular de la matèria de Llengua i Literatura Castellanes a tots els nivells, tant a l'ESO com al batxillerat. Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà: es té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana.

Tot i que la major part dels nostres alumnes són castellanoparlants, el nivell oral i escrit que tenen del castellà és molt baix, tant a nivell de gramàtica com de lèxic.

La distribució d'hores de la matèria de llengua castellana és la següent: 3 hores setmanals a 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO, 2 hores setmanals a 1r i 2n de batxillerat i 4h de matèria optativa que poden escollir a 1r o 2n de batxillerat només els alumnes que cursen el batxillerat humanístic.

4.2.1.2. Llengua oral

En l'assignatura de Llengua castellana i literatura, aquesta és la llengua d'ús en les comunicacions professorat-alumnat.

La llengua oral es treballa en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (comprensió lectora, conversa, entrevista, argumentació, dramatització...).

La varietat lingüística que es treballa habitualment és l'estàndard tot i que, tenint en compte que a la majoria dels nostres grups hi ha alumnes de parla castellana d'origen hispanoamericà, aprofitem per fer referència a la diversitat i riquesa de registres i d'accents que presenta la llengua castellana.

Els aspectes on més s'ha d'incidir són els següents:

- Les interferències amb altres llengües com ara el català.
- La manca d'hàbit per expressar-se correctament, amb coherència i cohesió adequades.
- L'ampliació del lèxic.

4.2.1.3. Llengua escrita

Pel que fa a l'aprenentatge de la llengua escrita seguim l'enfocament metodològic que proposa el currículum amb l'objectiu de formar lectors i escriptors competents, tot aprofitant les estructures comunes amb la llengua catalana. Fem un plantejament global sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura. Proposem unes activitats de lectura i escriptura amb uns objectius clars que compartim amb els alumnes i establim mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats. Estan seqüenciades en funció del procés d'ensenyament i treballem de manera coordinada amb el professorat de llengua catalana.

Algunes activitats que duem a terme en l'aprenentatge de la llengua castellana són les següents:

- Redaccions de diversa tipologia textual.
- Dictats per tal de conèixer i fixar les normes ortogràfiques
- Resums dels apartats teòrics
- Comprensions lectores
- Exercicis de gramàtica i lèxic

4.2.2. Activitats d'ús

El centre preveu, per cicles, activitats d'ús de la llengua castellana per reforçar-ne el procés d'ensenyament/aprenentatge, com és el cas del certamen literari de Sant Jordi en què els alumnes presenten textos narratius, poètics...

Fem sortides al teatre relacionades amb les obres que es treballen a classe en els diferents nivells d'ESO i batxillerat. I, finalment, en l'activitat del *Gust per la lectura* del nostre pla lector, els alumnes poden llegir en qualsevol de les dues llengües.

4.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

4.3.1. Informació multimèdia

La utilització de la llengua catalana com a llengua vehicular principal del programari i dels suports digitals en general que produeix el nostre centre respon a una actuació continuada i planificada que dóna lloc a un nivell d'ús relativament òptim.

Hem incorporat l'ús de les TIC en tot el procés d'ensenyament-aprenentatge i han esdevingut també una eina de comunicació que ens ha permès generalitzar l'ús del català en tots els àmbits.

Actualment, en moltes de les matèries utilitzem el recurs del llibre digital, que ha arribat per adaptar-se a una nova realitat social. Alguns dels avantatges que ofereix el llibre digital són: flexibilitat, adaptabilitat, interactivitat, possibilitat de personalització i actualització... Hem de tenir present que totes les nostres aules estan dotades dels equips multimèdia que permeten projectar a la pissarra digital els continguts que es treballen a l'aula.

A les classes de llengua catalana, per exemple, fem un seguit de recursos informàtics com: els diccionaris de català en línia (DIEC), el processador de textos, el Google Drive, el Google Sites, el correu del centre i el dels alumnes...

4.4. El Pla Lector de Centre

El Pla Lector de Centre s'ha implementat al nostre centre els cursos 2017-18 i 2018-19 als nivells de 1^r, 2ⁿ i 3^r d'ESO i s'articula al voltant de dos eixos bàsics per desenvolupar la competència lectora de l'alumnat :

a) Impuls a la lectura. La competència lingüística en general i la comprensió lectora en particular són a la base de qualsevol aprenentatge. En el cas concret de la comprensió lectora, si més no en el nostre sistema educatiu, el seu domini és cabdal per tenir èxit escolar.

Descripció de l'activitat: La seva implementació a l'aula es concreta en un temps de lectura i posterior resposta d'una fitxa de comprensió del text llegit anteriorment en 30 minuts dintre de l'horari escolar de l'alumnat d'ESO (fix i setmanal) per tal d'entendre i interpretar amb correcció el que es llegeix.

El professorat que acompanya el grup en acabar la sessió, recull les fitxes resoltes, les revisa i, en la propera sessió les lliura a l'alumnat i les hi comenta.

b) El gust per la lectura. S'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica.

Descripció de l'activitat: La seva implementació a l'aula es concreta en un temps de lectura de 30 minuts dintre de l'horari escolar de l'alumnat d'ESO (fix i setmanal) per tal de fer lectura silenciosa i despertar el gust per llegir. El professorat que acompanya el grup també fa lectura silenciosa i es converteix en un model lector.

Cada grup de tutoria disposa d'una biblioteca d'aula en un nombre suficient i sobrer de llibres en llengua catalana i castellana dels diferents gèneres, alguns del cànon dels clàssics universals i obres de la literatura catalana i literatura castellana per a 1^r, 2ⁿ i 3^r curs de l'ESO (grups ordinaris).

4.5. Participació en concursos

L'alumnat del nostre centre també participa, des de fa diversos cursos, en el Certamen Nacional Infantil i Juvenil de Lectura en Veu Alta. Es tracta d'una iniciativa que organitza l'Enciclopèdia Catalana en col·laboració amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. En concret, s'hi presenten alumnes de primer i de tercer d'ESO en les categories Corsaris i Tropes i té lloc al Teatre Bartrina (Centre de Lectura de Reus).

4.6. Taller d'Estudi Assistit

El nostre centre participa en el Pla Educatiu d'Entorn de la ciutat de Reus, en concret, en l'activitat Tallers d'Estudi Assistit. Aquests tallers són un projecte adreçat als centres de primària i secundària, per a l'alumnat que té dificultats per seguir els aprenentatges i/o viu en un entorn desafavorit, i que reben un reforç extraescolar en l'aprenentatge de les competències bàsiques.

A través d'aquests projecte, els alumnes tenen l'oportunitat d'assistir a tallers de suport a la tasca escolar, centrats en l'aprenentatge i el reforç de les competències bàsiques. A més a més poden adquirir hàbits i tècniques d'organització i estudi. Durant aquest període, el centre afavoreix l'aprofitament de tots els recursos i els espais disponibles per aconseguir els millors resultats (ús de la biblioteca, aules TIC, altres espais comuns...).

Els tallers s'imparteixen dos dies a la setmana en horari extraescolar, fins al maig. L'objectiu d'aquest projecte és afavorir la igualtat d'oportunitats, potenciar l'equitat social i millorar l'èxit acadèmic de l'alumnat.

Una altra activitat en què participa el nostre centre és el Tastet d'Oficis.

4.7. Coordinació cicles i nivells

El centre planifica globalment la programació curricular de les àrees de llengües i, d'aquesta manera, respon a les necessitats del nostre alumnat.

A tota l'etapa educativa hi ha coordinació entre la majoria de llengües curriculars i també amb les escoles de primària d'on procedeixen els nostres alumnes.

Estem treballant perquè per establir uns criteris d'avaluació comuns a totes les llengües, hem distribuït el temari de les matèries lingüístiques a fi d'evitar la repetició de continguts en totes les llengües i caldria fixar mecanismes de seguiment per veure l'evolució de cada alumne.

4.7.1. Estructures lingüístiques comunes

El centre ha reflexionat sobre el tractament de les estructures lingüístiques comunes. Hem arribat a un acord entre departaments que involucra tots els professors de l'àrea de llengua. Hem fet un plantejament coordinat i hem pres una sèrie de decisions sobre diversos aspectes, amb l'objectiu d'evitar repeticions innecessàries de continguts i/o omissions i afavorir la transferència d'aprenentatges:

A partir de textos reals i funcionals es planteja l'ensenyament de les habilitats lingüístiques. Ens basem en la diversitat de textos, des dels d'ús més quotidià fins als textos literaris, amb els quals ja treballem aspectes més conceptuals.

En la programació de les matèries comunes distribuïm les tipologies textuais per nivells i per trimestres. Els textos que fan referència als mitjans de comunicació els treballem des de totes les llengües, ja que són molt importants en la societat actual. Pel que fa als textos expositius, els iniciem en els primers nivells i es fan en totes les llengües, per tal de reforçar el seu aprenentatge. El domini d'aquests textos és fonamental en el currículum escolar.

Treballem per establir una mateixa terminologia, amb la finalitat de donar continuïtat a l'àrea i d'evitar confusions entre l'alumnat. Ambdós seminaris utilitzen material de l'editorial Casals, la qual cosa facilita la unitat terminològica.

Hem seleccionat, en funció d'uns criteris comuns de les àrees, uns objectius mínims comuns d'etapa.

El conjunt d'estratègies que adoptem els professors de les diferents matèries per ajustar la programació a les necessitats de tots els alumnes del grup classe constitueixen les primeres mesures d'atenció a la diversitat de la tasca docent. Aquestes estratègies es materialitzen creant agrupaments flexibles, el reforç en grups ordinaris, desdoblant els grups per reduir la ràtio quan sigui necessari, fent adaptacions curriculars... Planifiquem les sessions tenint en compte el grup classe i plantegem les activitats de manera que tots els alumnes puguin participar respectant els diferents ritmes i nivells de resposta possibles. Aquestes estratègies inclouen la

previsió d'activitats tant de reforç com d'ampliació d'aprenentatges per tal d'ajustar-los a les necessitats dels alumnes.

Els departaments generen criteris, metodologies i materials diversos que es recullen en les programacions didàctiques.

5- Recursos i accions complementàries.

5.1. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.

L'institut Salvador Vilaseca disposa d'un Pla d'Acollida d'alumnat on es recullen i sistematitzen les actuacions i les mesures organitzatives que s'han de posar en funcionament per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. Aquestes actuacions afavoreixen l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge en les millors condicions possibles. Aquest fet permet que no hi hagi un xoc cultural i lingüístic en un primer moment, sinó que la integració es faci de manera gradual. Per aquest motiu, s'han convingut mecanismes d'avaluació inicial i de coordinació que permeten aplicar metodologies d'aprenentatge del català com a segona llengua i, també estratègies per facilitar-ne una instrucció comprensible en totes les àrees.

L'alumnat d'ESO que no coneix el català haurà de ser atès a l'Aula d'Acollida amb un horari específic i durant el temps que sigui necessari.

El Pla d'Acollida l'anem actualitzant en funció dels canvis que es van produint cada curs al centre.

5.1.1. Alumnat que desconeix les dues llengües

Al centre tenim una AULA D'ACOLLIDA, la integren tots els alumnes d'incorporació tardana al nostre sistema educatiu que desconeixen les dues llengües oficials. Per llei, els alumnes tenen dret a assistir-hi durant dos anys totes les hores lectives que necessitin. Aquest és un recurs preferent per a l'acollida d'alumnes nouvinguts. És un punt de referència i un marc de treball obert amb una constant interacció amb la

dinàmica del nostre centre, que permet una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana, com a complement del treball del grup classe al quan estigui adscrit.

Després d'una avaluació inicial, la tutora de l'aula d'acollida elabora un horari adequat a les necessitats educatives de cada alumne. Aquest horari recull les hores que fa a l'aula d'acollida i també les que fa amb el grup classe. En el cas dels alumnes que no coneixen cap de les dues llengües, assisteix a les matèries on pot participar millor i sentir-se més integrat en el grup classe i que generalment són les següents: música, educació física, educació visual i plàstica, religió o alternativa i tutoria.

A mida que l'alumne va assolint una major competència comunicativa, es redueixen les hores a l'aula d'acollida i s'augmenten les que fa amb el grup classe. Prèviament informem a l'alumne, al tutor de l'aula ordinària i als respectius professors.

L'alumnat que després dels dos anys d'assistència no assolix un òptim nivell lingüístic, ja en el grup-classe, rep reforços de català.

La metodologia que fem a l'aula d'acollida té en compte l'organització dels aprenentatges d'una manera globalitzada, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les matèries en les millors condicions possibles.

5.1.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

L'alumnat llatinoamericà i espanyol que s'incorpora més tard al nostre sistema educatiu assisteix unes hores setmanals (segons convingui a cada cas) a l'aula d'acollida, amb la finalitat d'assolir un nivell de competència lingüística que li permeti seguir les classes de manera satisfactòria. Recordem que aquest alumnat només desconeix la llengua catalana. Aquest fet el tenim en compte a l'hora d'organitzar el currículum personalitzat de l'alumne/a.

Per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de l'inici de la incorporació d'aquests alumnes, utilitzem la proximitat lingüística de les llengües catalana i castellana.

5.1.3. Català i llengües d'origen

El reconeixement i la valoració de la llengua d'origen dels nostres alumnes és molt important en l'aprenentatge de la llengua catalana. El professorat posseïm informació sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula i treballem la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per tal de millorar l'aprenentatge de l'alumnat.

5.1.4. Alumnat nouvingut

El centre posa els recursos i els mecanismes necessaris perquè l'alumnat que s'ha incorporat més tard al nostre sistema educatiu i que no coneix cap de les dues llengües oficials, conegui ambdues de la mateixa manera un cop acabi l'ensenyament.

Ara bé, inicialment posem en marxa una sèrie de mecanismes que assegurin un nivell bàsic de la llengua catalana, ja que aquesta és la llengua vehicular de l'ensenyament. De manera paral·lela, també iniciem l'ensenyament de la llengua castellana i és té en compte el que els alumnes han après en català perquè pugui fer les transferències lingüístiques que cregui necessàries. Òbviament, si aquest alumnat ha estat escolaritzat en llengua castellana i, per tant, ja la coneix, assisteix a classe de llengua castellana i ha de seguir el currículum amb normalitat.

5.2. Plurilingüisme al centre educatiu

5.2.1. Actituds lingüístiques

El centre disposa de programes específics sobre la diversitat lingüística, interculturalitat i resolució de conflictes que treballem habitualment a la tutoria i els té en compte la major part del professorat en les seves activitats docents.

Volem potenciar el respecte a qualsevol diversitat i treballar per resoldre els conflictes que aquest fet pot generar.

5.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

5.2.2.1. Alumnat nouvingut

En relació amb l'alumnat nouvingut, la majoria del centre utilitza sempre el català. Garantim una atenció individualitzada intensiva per aprendre aquesta llengua, i ho fem amb un enfocament comunicatiu i amb la metodologia adequada. Regularment, avaluem els resultats i en fem un seguiment acurat.

5.2.3. Classes de xinès

Des de l'any 2015, el nostre centre cedeix unes aules per tal que s'hi imparteixin classes de llengua xinesa en horari de tarda, durant dos dies a la setmana. Aquestes classes estan organitzades per l'Associació de Dones Xineses de la ciutat de Reus, i van adreçades, principalment, a alumnat infantil.

Durant dos cursos, també es van impartir classes a alumnes del nostre centre i, un cop acabat el curs, es van presentar als exàmens oficials de llengua xinesa.

Puntualment, diversos membres de l'esmentada associació col·laboren amb el nostre centre per fer difusió de tradicions de la Xina, com per exemple, de l'Any nou xinès.

6- La comunicació interna i la relació amb l'entorn.

6.1. Organització dels usos lingüístics

6.1.1. Llengua del centre

La llengua d'ús del centre és el català per tant, els rètols, murals i decoració d'aquest són en aquesta llengua. Ara bé, el nostre institut retola també en anglès, ja que es vol posar en pràctica l'ús d'aquesta llengua a nivell oral i escrit.

6.1.2. Documents de centre

Els documents de centre (PEC, NOFC, RRI, PLC...) amb els continguts i referents de la llengua catalana, impregnen la vida de l'institut. Però els hem de revisar i actualitzar amb més regularitat, així com també hem de fer un seguiment i una avaluació de totes les actuacions.

6.1.3. Ús no sexista del llenguatge

En general, en tots els documents del centre tenim en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. Treballem amb l'alumnat perquè puguin superar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe i que, a més, puguin convertir-se en vehicle de segregació o desigualtat.

6.1.4. Comunicació externa

El centre utilitza el català en les seves comunicacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb les corporacions públiques de Catalunya, institucions i amb les empreses que contracta. Per tant, el centre elabora la documentació en català i atenem les peticions en castellà que sol·liciten les famílies (oferint-ne un format bilingüe). Quan és possible, tenim en compte les llengües de la nova immigració mitjançant uns documents ja prèviament traduïts.

6.1.5. Llengua de relació amb famílies

El centre ha acordat que tots els professionals del nostre institut s'adrecin habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat. El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats

del centre, però tampoc no ha de comportar una renúncia a l'ús de la llengua, que és una oportunitat per a la integració de les famílies de l'alumnat per a la normalització i extensió del seu ús (així ho recull l'article 20.2 de la Llei de política lingüística).

6.2. Educació no formal

6.2.1. Serveis d'educació no formal

Al centre existeix una preocupació per tal que els serveis d'educació no formal coneguin i facin seves les orientacions i propostes del centre pel que fa al català com a llengua d'ús i al tractament de la diversitat lingüística. Però no s'ha anat més enllà de redactar alguna proposta o algun projecte estrictament formal.

6.2.2. Activitats extraescolars

Els responsables de les activitats extraescolars coneixen i fan seves les orientacions i propostes del centre pel que fa al català com a llengua d'ús i al tractament de la diversitat lingüística. Des del centre, s'ha facilitat la formació i s'ha redactat una proposta concreta, però s'aplica irregularment perquè no se'n fa el seguiment.

6.2.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

Al nostre centre s'ha acordat vetllar perquè en la contractació d'activitats extraescolars les empreses usin el català, però no es fan gaires esforços per superar les dificultats que es presenten. El centre intenta que aquelles empreses amb què treballa (cases de colònies, autocars...) utilitzin el català.

7- La qualificació professional dels docents.

7.1. Organització dels recursos humans: el pla de formació de centre en temes lingüístics

El pla de formació de centre promou activitats de formació al centre educatiu com a mesura professionalitzadora i com a element que doni cohesió al treball en equip dels docents.

El centre ha fet una autodiagnosi de les seves necessitats de formació en relació amb els objectius estratègics i de millora de centre. Té en perspectiva projectes de formació per millorar la comprensió lectora i per potenciar l'hàbit lector. Pel que fa a les noves metodologies d'aula, el nostre centre ja fa dos cursos que ha incorporat el treball per projectes a 1r i 2n d'ESO. Amb la introducció d'aquesta metodologia intentem que millori el procés d'aprenentatge del nostre alumnat i també el seu rendiment acadèmic. Per fer possible tot això, una bona part del nostre professorat s'ha format degudament.

7.2. Professorat: usos lingüístics i formació en llengües estrangeres

Un dels instruments de què disposa un centre educatiu per garantir l'adequació de la plantilla a l'assoliment dels objectius plantejats en els seus projectes és la formació del professorat. Per conèixer de primera mà els coneixements obtinguts pel claustre, se n'ha fet una diagnosi.

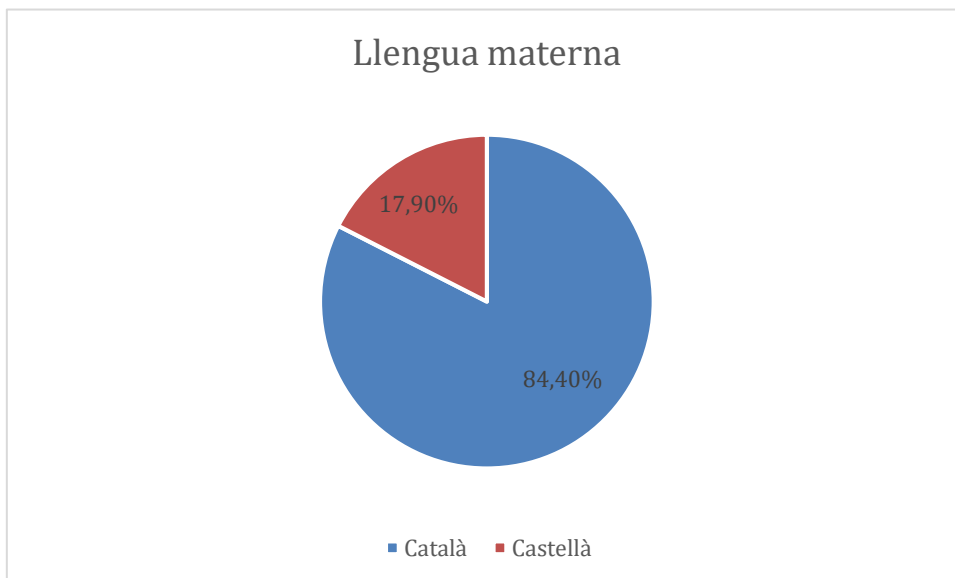
Així doncs, amb data 11 de març de 2019 s'ha realitzat una enquesta al professorat del centre per obtenir informació sobre els seus usos lingüístics, així com la seva formació adquirida en llengües estrangeres.

D'un total de 65 professors, n'han emplenat el qüestionari 45; això suposa un 70,3% de participació.

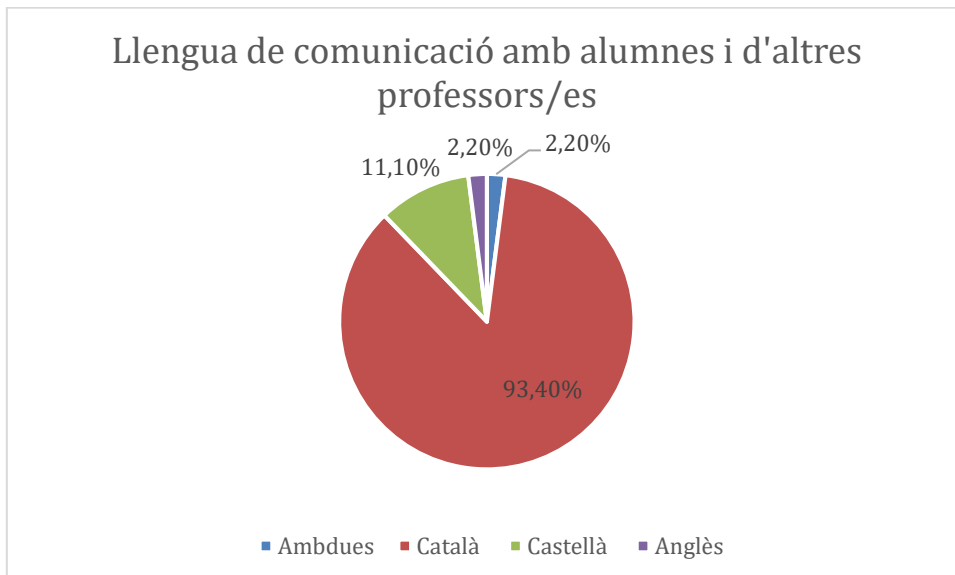
Les conclusions que es deriven d'aquesta enquesta no reflecteixen, doncs, al 100%, la realitat del dia a dia del nostre centre.

Tot seguit es mostren les gràfiques que il·lustren els resultats obtinguts:

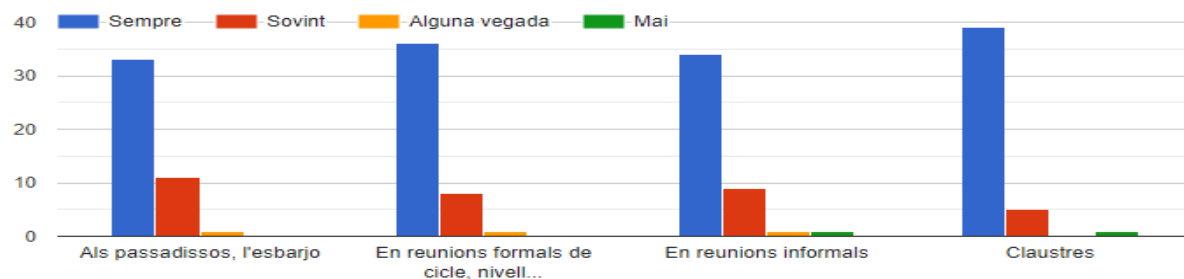
Quina és la teva llengua materna?

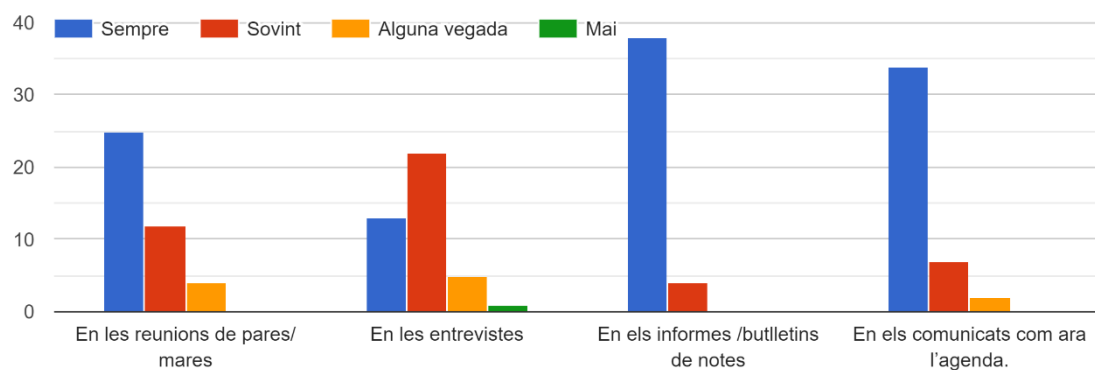
Quina és llengua principal de comunicació amb els alumnes i els altres professors?

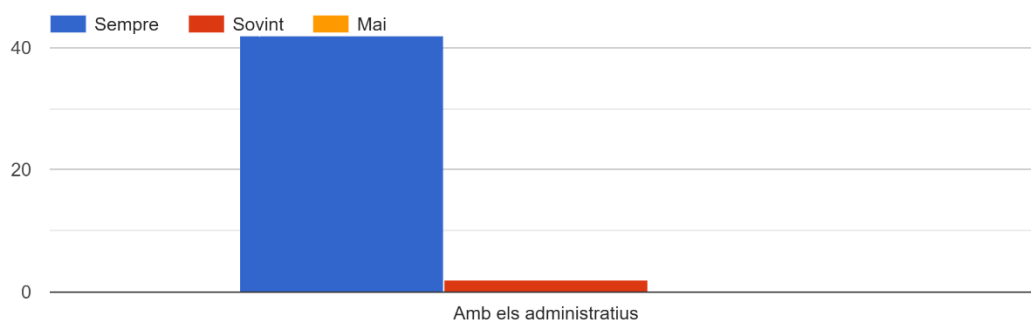
En quins contextos utilitzes el català com a llengua de comunicació:

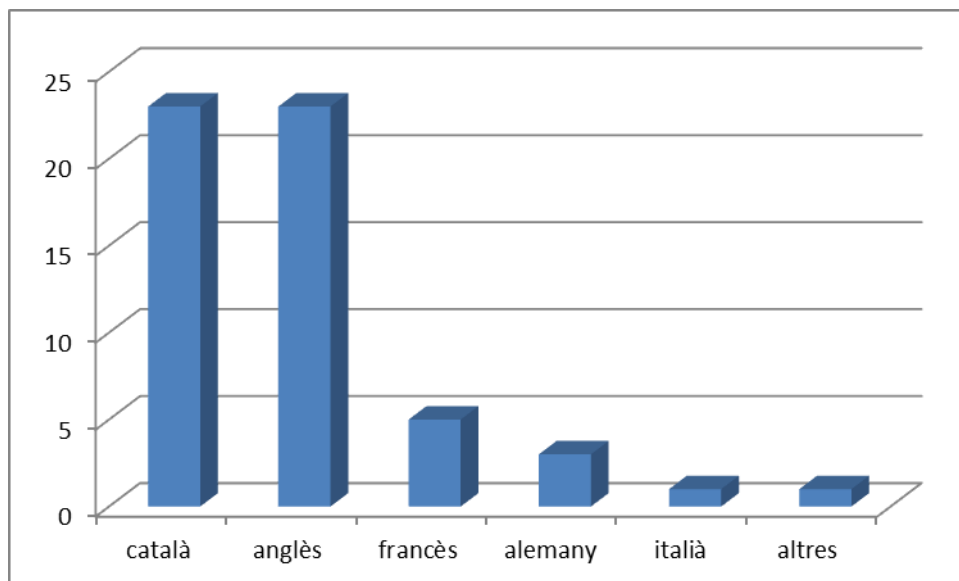
La llengua d'expressió i comunicació amb les famílies és el català:

La llengua d'expressió i comunicació amb els PAS és el català:

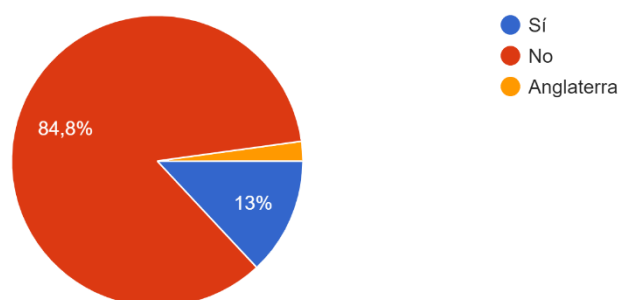

Tens algun certificat de coneixement d'idiomes?

Has participat en algun programa d'impuls a les llengües amb una estada en algun país estranger? Quin?

45 respostes

Com uses el català en la teva pràctica docent?

Les conclusions que es poden extreure són les següents:

En general, la llengua materna del professorat és el català, així com la llengua de comunicació amb els companys, l'alumnat i el PAS. No obstant això, s'observa que en les entrevistes i reunions amb les famílies s'incrementa l'ús de la llengua castellana.

Pel que fa a la formació lingüística del professorat, les llengües majoritàries amb acreditació són el català i l'anglès. Tanmateix, el nombre de professors que ha refermat el seu nivell de llengua estrangera mitjançant una estada al país on es parla aquesta llengua és molt baix.

Quant a la pràctica docent, la llengua de comunicació, continguts i activitats és predominantment la catalana i baixa la seva utilització en els materials i recursos. El punt que caldria millorar, després d'aquesta diagnosi, és el que fa referència a la coordinació lingüística entre els docents.

8- Difusió del Pla Lingüístic de Centre.

Per tal de fer-ne una difusió oberta a tothom, tant a la comunitat educativa de l'Institut Salvador Vilaseca de Reus (professorat, PAS, alumnat i famílies) com a d'altres persones o organismes a qui pugui interessar, el Projecte Lingüístic de Centre es penjarà a la pàgina web del nostre centre, que té l'adreça següent:

<https://agora.xtec.cat/iessalvadorvilaseca/>

Aquesta pàgina web, doncs, permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. S'hi pot trobar tota la informació que necessita l'alumnat i les seves famílies: documentació, informació sobre els estudis que es fan al centre, característiques, programació de sortides, activitats extraescolars, participació en projectes... S'han establert els mecanismes per actualitzar-la constantment. A més, hi ha un criteri clar de l'ús de la llengua catalana, tot i que pot haver-hi escrits en altres llengües si corresponen a activitats fetes en altres llengües curriculars.